ч. 235 (13.780). Львів, вівторок 4. вересня 1934. Poсztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор прий. має від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00 „, Піврічно 30·00 „, Річно 60·00 „. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голянції, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Конґрес національних меншин.

4. вересня починаються в Женеві наради конґресу національних меншин. На денному порядку нарад є: внесення польської делеґації, щоби меншинні трактати поширити на інші европейські держави, справа приняття СССР до Ліґи Націй, меморіял українців про голод на Радянській Україні.

Японсько-большевицькі переговори.

Японці тортурують большевиків?

МОСКВА, ПАТ. 31. серпня в Москві відбулася нарада між японським амбасадором Отою і заступником комісаря закордонних справ Стомоняковим. Стомоняков запротестував проти переслідування большевицьких залізничників на сх. китайській залізниці. Головно торкнулася справи зал. службовички Головіної. Після арештування її тортурували до безтями. Як вийшла на волю зізнала в консуля в Харбіні про тортури.

Чи СРСР можна вважати народом?

ПАРИЖ, ПАТ. „Матен" звертає увагу в передовиці, що приняття СРСР до Ліґи Націй суперечило би духові додаткового пакту Ліґи, бо в протоколі виразно сказано, що Ліґа повинна ґрупувати народи, а не держави. Коли ходить про СРСР, то насувається питання, чи можна вважати його народом. Часопис пригадує твердження большев. письменників і бесідників, що нарід не істнує, подібно як і релігія, та питається, кого дійсно буде в таких умовинах репрезентувати Літвінов у Женеві.

Бомби в Болгарії.

СОФІЯ, ПАТ. Нічю на 2. вересня в саді бував. міністра війни ген. Бакадєва та бувш. шефа гол. штабу ген. Марінкова вибухли дві бомби. Шкід не заподіяли. Болгарська тел. аґенція твердить, що це була демонстрація, не загрожувала вона теж нічийому життю, ані не мала на меті заподіяти матеріяльні шкоди. В дні замаху генералів тих не було в столиці.

Отворення Східних Торгів у Львові.

У суботу, 1. вересня, в салі засідань Торговельно-Промислової Палати при вул. Академічній відбулося отворення 14-их черги Східних Торгів. Від польського духовенства був еп. Баран, від військовости ґен. Глуховський, від самоврядування през. Дрояновський. През. Сх. Торгів Шарський вказав на значіння Торгів і вичислив держави, які взяли участь у Торгах. През. Дрояновський сказав, що Торги служать для добра Львова і держави.

Третій говорив міністр промислу та торговлі Фльоряр-Райхман. Він сказав, що Львів повинен вернутися до давньої величі, хочби тому, що лежить при торговельному шляху. Торги ті створюють корисну нагоду для спопуляризування економічних можливостей, які є в польській та українській суспільности. Осягнути це можна згідною співпрацею всіх народів, що живуть на цій землі. Коли деякі ґрупи усуваються від такої спільної праці, як господарська, це сумний доказ, що психози, яка переходить аж до злочину, ще не переломали та що це діється зі шкодою передовсім для тих українських кол, які осуджують сумні та неминучі наслідки цієї психози. Міністр вірить, що на полі позитивної економічної праці дійде до зближення польської та української суспільности. Це наказує господарський інтерес ріжних верств і обовязок льояльного відношення та співпраці для держави.

В год. 12. міністр із представниками влади відвідав поодинокі павільони Торгів.

Як зреформують суспільні обезпечення?

Спеціяльна комісія працює над реформою суспільних обезпечень у Польщі. Праці ті комісія має покінчити до тижня.

Тимчасом появився проєкт, щоби скасувати всі досі істнуючі інституції, а на їх місце утворити три нові: 1) дирекцію прилюдного здоровля, 2) дирекцію прилюдних робіт і 3) дирекцію держ. рент. Обезпечені мають бути на будуче не лише всі приватні та державні службовці, а також вільні професії, як купці та ремісники. Працедавці не платили би оплат за співробітників, а робітники платили би 10 прц. від своєї місячної платні. За це обезпечений мав би безплатну лікарську пораду, ліки з приватних аптик, вказані лікарями. Дирекція прилюдних робіт в заміну за підмоги орґанізувала би роботи для безробітних по 5 днів у тижні за заплатою 5 зол. денно. Дирекція державних рент платила би грошові чинитьби, коли приключився би випадок або при нездібности до праці. Основою старечої повної ренти був би час 40-літньої праці.

Ріки в Західній Галичині виливають.

Наслідком дощу вода у всіх гірських потоках у новотарґському та новосандецькому повіті піднеслася значно. Потік Камениця зірвав міст біля Ричова на дорозі Новий Санч—Криниця. У новотарґському повіті доплив Дунайця Коростениця біля Коростенка залив дорогу між Новим Торгом і Коростенком. Комунікація перервана. На Дунайці вода піднеслася.

НАГЛІ СУДИ В АМЕРИЦІ.

НОВИЙ ОРЛЄАН, (ПАТ). Тому, що останніми часами повторюються політичні заворушення та ексцеси, тутешня влада видала розпорядок про введення наглих судів.

КАТАСТРОФИ.

ПАРИЖ, ПАТ. На сх. двірці в Парижі льокомотива підчас маневрування наїхала на поїзд. Кілька вагонів розбитих, 53 подорожні ранені, 7 тяжко. Льокомотива, що спричинила катастрофу була без машиніста, кермував нею якийсь невідомий чоловік.

ТУЛЮЗА, ПАТ. Циклон, що навістив 1. ц. м. зах. провінції, спричинив великі шкоди, є теж жертви в людях. Досі ствердили, що були 2 вбиті, кілька ранених. У винницях великі шкоди. Вихор повиривав старі дерева, попевертав тел. стовпи. В деяких місцевостях нема світла, бо ел. проводи перервані.

ОБКИДАЛИ КАМІННЯМ КОРАБЕЛЬ.

ПАРИЖ, ПАТ. „Амі ді Пепль" повідомляє, що в пристані Сабль д' Ольон корабель „Гота" вивісив свастику. Туристи обкидали корабель камінням, а робітники відмовилися вивантажувати товарі, домагаючися, щоби нім. прапор зняли. Як прапор зняли, робітники приступили до праці.

ОТРОЇЛИ 50 СЛОНІВ.

У Ґенеґ-Сеґі (в голяндській Індії) тубільці підкинули слонам затроєні цінкалі бавани та втроїли 50 слонів. Від трупів несеться неаносний запах. Потроїли слонів, бо багато їх намножилося та роблять шкоди.

По широкому світі.

— Народній трибунал у Берліні засудив за приготовлювання державної зради двох комуністів на 10 і 8 літ, трьох на півсема року, трьох на півтора до 2 років тюрми.

— У волоконному промислі в Зл. Державах застрайкувало 900.000 робітників. Із того 50 тис. у бавовняному промислі, 200 тис. у вовняному, 200 тис. у шовківничому промислі.

— До Москви приїхала італійська військова делеґація з ген. Ґраціолі Франческо.

— У Мадриді демонстрували проти фашистівського руху. У бійці крайно-лівих боївок із фашистами було 6 ранених. Криваві сутички були теж в Овієдо. Там одного вбили, трьох ранили.

Ширіть наш часопис!

Як розбудувати наше господарське життя.

Питання розбудови чи створення нових варстатів праці в рідному краю — це без сумніву питання розбудови його економічного життя. Під цю пору ми в іншій ділянці варстатів праці шукати не можемо. Так поставлене питання поширює значно наше завдання, означає прямування цілого народу до визволення з економічної відсталости. Рівночасно це питання будови нових варстатів праці у звязку з наскрізь аґрарним характером загалу нашої продукції, ставить отвертим питання двох концепцій розбудови екон. життя, а саме: розбудови аґрарної, себто продовження дотеперішнього розвитку, чи будови промислу, що означало би переміну того розвитку. Питання напрямку розбудови настільки важне, що рішає взагалі про раціональність і рентовність цілого ряду промислових варстатів, їхньої конкуренційної здатности та висуває нове питання, а то: одного пляну і проводу розбудови.

Зірвання з дотеперішнім аґрарним характером нашої продукції, це на перший погляд головний постулят. Перенаселення села, роздріблення селянських варстатів праці, неможливість і безвиглядність переведення під цю пору якоїнебудь аґрарної реформи, наказує звернути всю увагу на промислову продукцію, як ділянку, що одиноко лежить у нас відлогом, щоби зайняти в цій ділянці всі позиції та осягнути визволення зпід супрематії віддалених і чужих промислових районів. Одначе в нас нема великих фінансових засобів, яких вимагала би будова великих наскрізь промислових варстатів, а по друге — наша природна база сирівців — сільське господарство — при не дуже великих мінеральних багацтвах, була би невикористана та в застою, варстати праці мільйонів населення лишились би невикористані і занедбані, а з цим ринок збуту наших продуктів був би все вбогий. Тому ми не сміємо занадто віддалюватися від сільського господарства, а максімум наших досягнень у напрямі упромисловлення повинно становити те, щоби наші сирівці на наших землях перероблювались руками наших робітників і як готові продукти вимінювались на чужі, а всі користи, що з цього пливуть лишились би у нас.

Ми розпоряджаємо всіма майже сирівцями, що крім металюрґії і хемічного промислу можуть заспокоїти потреби наших ринків. Тому то характер загалу наших варстатів буде ще довго аґрарно-промисловий, одначе їх розбудова дасть нам засоби для розбудови іншої катеґорії промислових варстатів.

Рівночасно з розбудовою продукції мусить іти розбудова ринку збуту цих продуктів, значить розбудова торговлі. Якщо досі вже був у нас можливий збут цих нечисленних продуктів українських варстатів, то це було можливе лише завдяки розбудованій сітці кооперативної торговлі, що представляє собою доволі зорґанізований ринок збуту, правда неповний, бо обіймає лиш споживчу торговлю і таки дещо анархічний. Тому в нас розбудова промислових варстатів мусить іти в парі з розбудовою торговлі, як орґанізація і розбудова власного ринку збуту, в тому передовсім справжньої гуртової торговлі, отже розбудова кількох сильних гуртових централь і їх філій, як для внутрішнього ринку, так і для експорту. Що більше, оґанізація торговлі є може важнішою справою, як орґанізація варстатів праці, бо кожна цього роду торговля є в стані фінансувати промислові підприємства, поширювати їх збут, його для них підготовляти й орґанізувати. Таким чином суцільний плян орґанізації варстатів праці мусить обіймати орґанізацію промислу, торговлі і сільського господарства.

Короткий огляд всіх ділянок промислу*) каже надіятись кожному і якнайменше втаємниченому, що в нас на цьому полі не зроблено нічого. Крім цього досягнення, що його представляють кілька позицій у споживчому промислі, чи ґалянтерійно-хемічному, наш білянс в усій цій области представляється доволі скромно, а між тим ми продукуємо всі сирівці, на яких базується промислова продукція всіх ділянок, в наших землях заховані всі майже богацтва, потрібні для розбудови промислу, за винятком хіба тяжкої металюрґії та близьких її ділянок.

Одиноке, чим ми в надмірі розпоряджаємо, це надмір дешевих рук до праці, це наш одинокий капітал, що при його помочі можемо щось будувати. Річ лише в сильній, продуманій орґанізації, проводі та вмілому спрямуванні цих сил туда, де можна їх вповні використати. Раціональна, добре продумана і доцільна орґанізація — це засіб, що рівняється неабияким капіталам. На доказ наведім слова американського промислового потентата Карнеґі: „Відберіть мені всі наші фабрики, нашу торговлю, артерії транспорту і гроші, лишіть мені лише нашу орґанізацію, а протягом чотирьох років я наново відбудую все своє майно**).

Перше питання в напрямі розвитку акції це те „хто це зробить“, хто є тим, що підійметься завдання і його переведе при найскромніших засобах. Ми розпоряджаємо вже доволі сильними кадрами фахівців і кваліфікованих робітників, провід в цій акції належатиме до них. Успіх буде тоді, коли акція буде поведена так, щоби всі істнуючі живі і матеріяльні засоби були втягнені в її круг ділання, коли ця акція стане ділом усього громадянства в боротьбі за свою будуччину. Друге питання це те, де є засоби на виконання цієї праці, що запряжені до праці дадуть змогу поставити цю велику будівлю?

Відомо, що праця в цьому напрямі розбудови вже розпочата, однак всі ці зусилля не скоординовані, не звязані одним пляном, ведуться окремо в ріжних ділянках, ріжними людьми і орґанізаціями. Орґанізація відповідного комітету чи ради, підрахунок всіх кваліфікованих сил, якими розпоряджаємо, підрахунок всіх засобів, навязання порозуміння і випрацювання відповідного пляну, це передумова, щоби акція стала загальною, щоби була запевнена співпраця всіх, щоби була змога зібрати всі, навіть найдрібніші фінансові засоби і дала дійсно варстати тисячам і десяткам тисяч, не закінчилась на основанні кількох варстатів, а була початком постійної та тревалої розбудови.

(Д. б.) Інж. Юрій Янів.

*) Для ілюстрації хай послужить зіставлення ділянок промислу Польщі, відповідно до їх тисячної ваги:

промисл гірничий	промисл будівельний
металюрґічний	хемічний
текстильний	паперний
деревообрібний	поліграфічний
міреральний	одіжний
	шкіряний
	електричний

**) За Waxweiler: La formation des ingenieurs commerciaux.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 4. ВЕРЕСНЯ 1934.

МИХАЙЛО КОЗИРЄВ.

Карамасово.*)

Коли робітник Семен Фролов одержав відпустку, вирішив відвідати свою рідню в селі Круті Горбки. Не був там років десять — напевно багато сталося змін?

— Певно, що є трактори, читальня, культура... Перше враження не зрадило його очікувань. Вже на першій хаті побачив він хоч і вибілдлу, але колись червону табличку зі золотими літерами — „Хліборобська стація села Карла Маркса“. Заразже поблизу на другій хаті знову табличка: „Ветеринарна стація“. Черездім була читальня, недалеко сільської площі було примішення районної ради, далі сільський клюб, коло нього кооперативна крамниця, а ще далі „Випозичальня господарських машин“. Прямо на площі, коло церкви, стояв червоний кіоск: „Продаж часописів і брошур“. Сторчав тут високий стовп, а на нім було ґіпсове погруддя Карла Маркса. До стовпа були привязані чиїсь коні. Це Семена розсердило. Вискочив з воза, відвязав коней та привязав їх до плота.

— Також не можуть собі знайти іншого місця!

— А в нас сьогодні свято — зустріла його рідня. Може ти також підеш до церкви?

Семен був у нерішучости: не мав охоти заразже по приїзді до сварки.

— Ти можливо належиш до комуністів? — Скажи! Але в нас ходять до церкви всі, навіть і партійні... Наш піп є дуже строгий!

— А щож би він міг зробити партійному?

— Деж би ні! А неприпустить його до святого причастя! Щоби сказати по правді, то ми всі співчуваємо партії, але й зріктися царства небесного нам також не хочеться — то певно знаєш!...

До церкви Семен не йшов. Хтось з рідні показав, йому де жиє голова районної ради й Семен попрямував до нього.

— Чому в вас привязують коней до Маркового памятника? — запитав він голови.

— Памятник маємо тут тому, пояснив голова — що наше село не називається вже Круті Горбки. Так перед трьома роками, а можливо, що й давніше, приїхав до нас комісар і тоді ми наше село назвали іменням Карла Маркса... З того часу називається вже Карамасово, а не Круті Горбки. Але щож торкається тих коней, то нічого не можу сказати рішучо нічого не знаю.

— А хто то такий властиво є Маркс? — запитався Семен.

Голова не відповів.

— Як видно вибирають до рад відсталих людей — подумав собі Семен і пішов до клюбу.

— Уся молодь певне буде там — чейже не піде до церкви!

Із хати вийшла старенька бабка.

— Чого хочеш синку?

— У клюбі є хтось? — запитав Семен.

— А це що таке?... Марійко!... закликала старенька.

Вийшла бабка

— Питаюся, чи нема когось у клюбі?

— А то що за клюб? — здивувалася Марійка.

— А що ця табличка? — доторкнувся Семен пальцем до таблички з червоним написом.

Бабка засміялася.

— Ця табличка?... То видно, що ти не тутейший... Цю табличку принесли діти, найшли її десь на дорозі. Дивлюся, що є червона й гарна та прибила її на стіну. Висить тут лише так, а про якісь клюби, то ми ніколи ані й не чули...

Семен пішов до читальні. На дверах старенької хатини висіла заржавлена колодка, але двері дуже легко відчинилися. То була темновата кімнатка, в якій валялися старі хомути, а на стіні був портрет Троцького й плякат: „Бей польських панів!“

Семен запитався в сусідній хаті:

— Що то за читальня?

— То були в нас вояки... червоноармійці й після них це залишилося... То немогодяща хатина, в якій вже ніхто не бажає й тепер там складаємо всяке рахло.

До інших організацій Семен не ходив. З рідні йому розповіли, що „Кооператива“ то є лише одна назва, куди все одно ніхто краму не возить, але торгує як і раніше в задній по-

*) Цю сатиру московського радянського письменника треба трактувати, як опис цілої СССР, цієї „країни соціялізму“, де залишилися від того соціялізму лише вибляклі таблички, що були колись червоної барви. Фактичнож, державний капіталізм та московський шовінізм, що прибрав в останні часи такі дикі форми на Україні, панують там неподільно. — Прим. перекладача.

Закарпаття.

СУМНЕ ЯВИЩЕ.

В цім році висвятив Преосвященний Олександер Стойка в Ужгороді около 15 молодих богословів на священиків. Здавалося би, що треба нам радіти, що стільки молодих, свідомих, інтелігентних людей піде на наші села і стане їх провідниками. Та — на жаль — не можемо аж так тішитися. В той час, коли вони висвячувалися, поприходили до них до Ужгороду їх молоді жінки, з котрими вони щойно поженилися і на превелике диво ми почули на вулицях в Ужгороді, що ті молоді пари говорять між собою лиш по мадярськи. Значить: за 16 літ ми ще не дочекалися такої нової генерації, котра би вміла шанувати й любити своє і стала говорити мовою того народу, котрому має служити. Так воно було цього року, так було і в попередніх роках. З того виходить, що та молодь у духовній семинарії вийшла непідготована до служби для нашого українського народу.

ЗВІЛЬНЕННЯ ТИМЧАСОВИХ УЧИТЕЛІВ.

Як довідуємося, мають у новому шк. році звільнити всіх помічних учителів, які не мають громадянства. Цими помічними учителями були у нас в більшости абсольвенти подєбрадської Академії, інжинери, або абсольвенти університету, деякі і з академічним степенем. Їх всіх малиб тепер звільнити.

Про причини звільнення курсують всякі правдоподібні і неправдоподібні вістки. Між іншими курсує уперто вістка, що дві наші партії, християнська народня і соц. демократична мали внести меморіял до влади, щоб на урядничі місця приймано тільки громадян. На це є закон і партії цілком непотрібно пригадувати державі те, що держава сама знає. Але в тому меморіялі мали зажадати й усунення помічних учителів.

Одночасно з тим деякі члени тих партій ходили інтервеніювати в справі звільнених учителів, з чого виходили потім комічні ситуації, бо депутаціям казали в уряді: — Ваша партія сама того домагалася...

Справа не є ще оконечно рішена. Змагаються два погляди. Один: звільнити негромадян, на їх місця дати хоч некваліфікованих, але тутешніх, і другий погляд: учителі з академічною освітою, хоч і негромадяни, піднесуть вище школу, як некваліфіковані громадяни. Котрий погляд переможе — не знаємо.

(Українське Слово.)

„ЗЕМЛЯ І ВОЛЯ“.

В попередньому числі писали ми про новий часопис, який зачали видавати українці члени аграрної партії. Часопис цей наробив багацько шуму, викликав багато толків та здогадів. Між іншим проти нього зорганізували кацапи — члени аграрної партії велику кампанію, щоб за всяку ціну не допустити до дальшої появи „Землі і Волі“.

В тій ціли скликано до Мукачева нараду партії, на якій проти нового українського часопису промовляв сен. Бачинський та пос. Щирецький. Там і підписали протест проти „Землі і Волі“ до управи партії у Празі.

Для нас ця річ осьчим замітна:

1) Аграрники чехи, мадяри, німці, а навіть така „нація“ як кацапи — можуть мати свої органи, тільки одні українці не можуть мати свого, українського часопису — по думці кацапів.

2) Коли кацапи із таким завзяттям виступили проти української „Землі і Волі“, не свідчить це про їх силу, навпаки: про їх велике безсилля. Колиб вони чулися безпечні, колиб вірили в будучність свого кацапського слова, вониб не боялися „неістнуючого українського кавардаку“. Що не істнує — того не можна боятися!

3) Отже українці, члени аграрної партії, що зачали видавати „Землю і Волю“, не сміють уступити із раз занятого становища, бо їх становище добре і сильне.

Як довідуємося в останній хвилині, „Земля і Воля“ виходить дальше, поборовши затії кацапів.

(Українське Слово.)

ДЕНЬ ДИТИНИ Й НАРОДНЬОЇ ПІСНІ У СЕВЛЮШІ.

Опіка над молоддю в Севлюші недавно влаштувала день дитини й народньої пісні. До перегонів зголосилося около пятнацять дитячих хорів, між якими особливо визначились: хор Ліґи з Севлюша під дириґуванням п. Рощахівського, хор народньої школи з Королева н. Т. під дириґуванням д-ра Мельника, хор народньої школи з Олешника під дириґуванням п. Чачка й хор народньої школи з Заріччя під дириґуванням п. Поповича.

Судячи обєктивно, лише ці чотири хори й можна було брати на увагу для призначення премій. На жаль, у жюрі обєктивности не було, бо крім учит. Буркацького у складі їх були всі особи місцеві, так чи інакше звязані з конкуруючими хорами. Наслідком того на перше місце поставили хори — чеський та український місцевої горожанської школи, хоча своїм співом вони не заслужили не лише першої премії, а навіть останньої, тимпаче, що до горожанки треба приложити мірку багато гострішу, ніж до школи народньої. А для хору з Заріччя премії вже не дісталося... Учасники перегонів таким присудом жюрі дуже не задоволені, бо перегони з подібними вислідами не піддають охоти до праці, не пориваютъ до неї дириґентів, а навпаки відбивають до неї всяку охоту.

Ів. Шрам.

КНИГАРНЯ ПЕДАГОГІЧНОГО Т-ВА В УЖГОРОДІ.

Педаґоґічне Товариство, що здавна думало про оснування власної книгарні, заложило тепер книгарню в Ужгороді. Таким чином прогалина, яка заістнувала наслідком того, що найстарша на Закарпатті книгарня акційного товариства „Уніо“ припинила свою торговлю через крізу, буде виповнена.

З відчитової салі.

„Ще про можливости девалюації польського золотого“.

В пятницю 31. серпня ц. р. відбувся заходом „Торг.-Екон. Секції У. Техн. Т-ва“ у Львові корреферат **інж. В. Несторовича** до реферату інж. І. Ольхового, якого зміст ми на днях подали.

Корреферент менше оптимістично дивиться на незрушимість вартости польської валюти і свій погляд пробував відповідно узасаднити. Найменшу небезпеку бачить він у торговельному біляксі з уваги на те, що шляхом компенсацій і відповідних договорів, а в крайному випадку безпощадною компресією ввозу, польський уряд зможе мабуть опанувати небезпеки цього біляксу, коли би такі появились. Зате буджет скриває дійсно великі небезпеки. До 1933 року жив уряд давними резервами. Після того консумує він „нар. позичку“, та це вже кінчиться. Річний дефіцит, який треба рахувати мінімально на 250 міл. зол., мусить бути чимсь покритий. Уряд пригорщами черпає кредит, зменшуючи глобальну суму кредитів, що ними моглиб покористуватись господарські підприємства. Дефляцію реалізують у Польщі тільки частинно. Податки, ціни моноп. чи скартелізованих товарів, суспільні обезпечення, залізничі фрахти і т. д. тільки в невеличкій мірі здедуковані. Отже слушні є побоювання проф.

МИКОЛА СІТНИЦЬКИЙ,
ем. директор прив. жіноч. гімназії Укр. Інституту для дівчат в Перемишлі, бувш. сотник УГА, помер 2. вересня 1934 у Львові по довшій тяжкій недузі в 50 р. життя. Похорони відбудуться у вівторок 4. IX. ц. р. з крипти вірменської катедри на Личаківський цвинтар. В. Й. П.

Крижановського, що ті дефляційні диспропорції не ведуть до цілі.

Дефляція має на цілі — як відомо — перетревати, аби згодом найти нижчу зате трівкішу господарську рівновагу. Але вона мусить торкатись усіх елементів господарського життя.

Велику ролю грають теж міжнародні впливи на стан валюти. Тому п. Несторович представив ролю активних сил на валютовому фронті, а саме бльоків: штерлінґового, долярового і золотого. Дальше спинився він на ситуації, коли здевалюовані валюти (фунт і доляр) будуть стабілізовані формально на новій золотій вартости. Питання є (а це в великій мірі залежить від того, як оформиться світова ціна на золото), чи не прийде до створення нового паритетового відношення всіх валют і чи також держави золотого бльоку не будуть мусіти сконвертувати відповідно свою валюту. Прелеґент допускає велику можливість такого стану річей тоді, коли до цього часу втримаеться як-так теперішне положення.

Після того вивязалась довша дискусія. Присутні ставили ріжні питання і обмінювались думками. З валютовим питанням вяжеться багато ріжних справ, а кожна з них є сьогодні більшою чи меншою проблемою. На запити відповідав п. Несторович, а відтак п. Ольховий вияснював довше все, що вязалось з його рефератом, а було оспорюване корреферентом. З дечим полемізував, а з дечим годився. На загал обстоював він дальше свою думку, що девалюація польського золотого не принеслаб ніяких господарських користей і що на неї не заноситься.

НОВИНКИ

— Львівське воєвідство зменшать. З 1. жовтня терен краківської апеляції поширять кількома городськими судами із сусідніх воєвідств. Із сяніцького виділять 9 гор. судів, із келецького 17. Зміна ця в поділі території суд. відділ має бути вступом до реформи адм.-політичного поділу держави. Краківське воєвідство одержить деякі повіти з келецького, а крім того пересуне свої східні границі коштом львівського воєвідства.

— Шукають нафти. У минулому кварталі на припоручення с-ки „Ґаліція“ шведське підприємство під проводом інж. Фронгольца з Німеччини робило геофізичні пошукування за нафтою електричною системою в селах Дрогобиччини: Добрівляни, Ролів, Літиня, Рихтичі та Лішня. Висліди покищо невідомі. Дальші пошукування робитимуть у вересні в станиславівському воєвідстві.

— Львівська хроніка. На Баторівці зброймістр із 22. п. уланів у Бродах Єрґен наїхав мотоциклем на 10-літню Чесл. Лемищукiвну й тяжко поранив її. — Злодії розбили касу в бюрі інж. Фірґавза при вул. Пілсудського 8. В касі не найшли ні сотика. — На пл. Різні д-р Жигм. Ціф програв у „три карти“ 76 зол. Поліцай арештував власника „банку“ Тенера, який мусів віддати гроші д-рові Ціфові. — На II. пов. при вул. Городецькій 81. випала шиба і зранила Катерину Коцик і Володимира Франківського. Їх забрали до шпиталю. — На вул. Словацького біля гол. почти невідомий напасник поранив ножем 17-літнього торг. помічника Берн. Туша. — На ставі Залізної Води в змаганнях у плаванні 16-літній Йос. Познанський став тонути та при цьому вивихнув собі руку. Пірнув на дно та його врятували.

— Ограбили листаря. Біля Медзна (коло Пщини) два невідомі напасники напали на листаря, що перевозив торбу з грішми. Зранили тяжко листаря та поліцая, забрали 7.000 зол. та втікли в ліс. Поліція уладила погоню та найшли вбнтого побережника Масну. Він мабуть хотів придержати грабіжників і вони вбили його. У шпиталі у Пщині помер листар Ґловаль, поліцай вмирає.

— Краєва хроніка. Рекламове авто фабрики цикорії Бома з Влоцлавка наїхало на дорозі з Перемишля до Львова на Марію Мухову. За-

---

ловині свого дому Параманов, про хліборобську стацію нічого не знали й навіть не розуміли що би то могло значити.

— А шож ветеринарна стація? Ветеринарний лікар?

— Але де там! У нас Аграфена вміє добре худобячу хворобу замовляти.

Це Семена надзвичайно здивувало.

— Ну, але чомуж тоді у вас ті таблички висять? Та чи було тут у вас щось чи не було? Взагалі не розумію, що тут у вас діється...

— Що то за таблички? Засміялися рідні й звернули увагу Семена на такий малюнок: в окопі стовп, під стовпом лежав заржавілий так без держала й топорисько без сокири. На стовпі була велика червона таблиця: „Карамасовська пожежна стація“.

— У нас є все таке... пояснювали — колись перед трьома або чотирьома роками, не пригадуємо, приїхав до нас комісар і все те справив. Алеж то й була голова, то мусимо признати! Не минало ані одного дня, щоби він не зганяв людей на збори та не промовляв до них. Все пояснить, а потому й повісить табличку. „Збудуємо нове село“, каже. „Почекайте! За останнім словом техніки!“ А потому поприбивав таблички, де що буде. Ти ще навіть нашого села добре не розглянув — покажемо тобі скільки тут маємо позакопуваних стовпів! Нове село! Ані навіть не знаємо чому він від нас відїхав — тож то був такий чудесний чоловік, що й трудно сказати... Від того часу ці таблички в нас висять і жадної шкоди від них нема.

Перекл. **Мих. Остапович.**

При всяких нагодах збирайте датки на мандрівні бібліотеки, які підуть на західні землі.

✝

МИКОЛА СІТНИЦЬКИЙ

емер. директор жін. гімн. Укр. Інституту для дівчат у Перемишлі і б. сотник УГА, по довгій і важкій недузі упокоївся в Бозі дня 2. вересня 1934 р. в 50. році життя. Похорони відбудуться у вівторок 4. вересня в год. 4. пополудні з крипти вірменської архикатедри на Личаківський цвинтар. На цей сумний обряд запрошує Кревних, Знайомих і бувших Товаришів Зброї опечалений **Брат і Рідня.**

брали її до шпиталю. — Софії Дехнерівній, що купалася в Сяні в Перемишлі злодій вкрав із річей на березі золотий годинник, висаджуваний брилянтами. — У Станиславові м. уряд здоровля ствердив у мин. місяці 30 випадків червінки, з того один смертельний. Останнього тижня скількість випадків червінки зменшилася. — У Станиславові при вул. Колонтая поліція викрила тайну фабрику грошей. Арештували кільканацять осіб, проти них відбудеться небаром розправа перед судом присяглих.

— **Скок із III. поверха.** З III. поверха дому при вул. Пелчинській 23 скочила якась жінка і тяжко поранилася. Хто вона невідомо.

— **Грабіж у вагоні.** На Знесінні якихсь чотирьох людей здибало 30-літнього безробітного Мих. Іваська та стали жалітися перед ним, що не мають де переночувати. Просили Іваська, щоби переночував із ними в зал. вагоні. Івасько згодився. Тут його ограбили з одежі та втікли. Івасько зголосився у поліції в біллі.

— **Автобусова катастрофа.** На дорозі біля Люблина автобус, яким їхало 20 осіб, хотів виминути віз, при цьому вивернувся в рів. Девять осіб тяжко ранилося, решта лекше.

— **Пожежа.** На фільварку Глібів біля Грималова (власність гр. Козебродзького) згоріли дві стирти збіжа.

— **Продали копальню на ліцитації.** На прилюдній ліцитації продали копальню „Міляно" в Мразниці, яка дає півосьма вагона ропи місячно. Купили копальню Лев Шуцман і Гринь Іванчук із Борислава за 199.000 зол. Сума ця це лише 1/3 частина оціночної ціни.

— **Затонув корабель.** Льондонські часописи принесли вістку з Кореї, що на ріці Ялю затонув японський корабель, на якому було ок. 200 людей. Рятункова акція з причини мряки була тяжка, тому врятували всього 109 людей.

— **Корабельні білети на два роки наперед.** В Англії викінчують будову корабля великана т-ва Кунард-Ляйн „534". Його спустять на воду не раньше ніж 1936 р. Одначе вже тепер продано 50 білетів на їзду тим кораблем. В першу чергу білети купують купці і промисловці, які часто їздять до Америки. Їх притягає миле враження їзди кораблем-великаном, яке впливає на бадьорий настрій, потрібний до успішних переговорів та поладнування ділових справ.

— **Вязниця без замків.** За кілька місяців в Англії відкриють вязницю, яка не матиме замків. У вязниці будуть проживати вязні засуджені за намагані злочини. Режім для тих вязнів буде такий самий, як у закладах для малолітних проступників. Коло вязниці будуть городи і поле, де будуть вязні працювати.

— **Ріжні вістки.** В Пробині відбувся процес 24 комуністів, з яких 10 засуджено на вязницю від півтора до 3 літ і втрату громадянських прав на 5 літ. — Шведський острів Візінгзе в Категаті западається поволи в море і незадовго зовсім щезне під водою. — У Відні скінчили самогубством два брати адвокати Баамґартени з причини фінансових труднощів. — У Денвер в 1908 р. загинули дві дівчини Плюмер. Батьки не переставали за ними шукати і по 25 роках найшли їх. Обі проживають в Уомінгу і повиходили заміж. — 300 німецьких жидів, які втікли до Голяндії дістали приказ виїхати. — 13. вересня ц. р. у Рокебрюн-Кап-Мартен продаватимуть на ліцитації віллю польського альхеміка Дуніковського „Мон Каприс", який запевняв, що може штучно виробляти золото. — У ґреґерфордській тюрмі в стейті Пенсильванія збунтувалося 200 вязнів, які напали на вязничу сторожу. Поліція обстрілювала зі скорострілів і вязні піддались. — Альпініст Ґі Лябур, який загинув вісім днів тому, найшовся. Він упав у пропасть на ледняк і відморозив собі ноги. Його покликів „рятунку" не чули.

——о——

З кіна.

ПАЛЯС: „КНЯЗЬ З АРКАДІЇ".

Коронованих голов багато пішло на вигнання. Така доля стрічає і князя з Аркадії. Міністри зявляються в його палаті з абдикаційним актом (хто знає байку про ухвалу мишей причіпити котови дзвінок до хвоста — той собі її пригадає). Справа йде лекше, як вони думали.

Акція, яка йде дальше, тримає вас увесь час в напруженню. Денеде смієтесь сердечно з дотепного князя, якому доля не щадить приємних ситуацій, розкошей і блеску. Припадкове знайомство з театральною артисткою Міраною, яка ізза нього колись пішла на вигнання (співала бачите жартівливу пісню про аркадійського короля), а яка не знаючи, що то він, пережила з ним одну прекрасну ніч, рішає його долю. Навязані тоді нитки любови ведуть гарненьку Ліяну Гайд (вона саме грає Мірану) і Віллі Форста, князя з Аркадії, до супружого звязку, дарма, що королева, патріярх усіх вигнаних королівських і князівських достойників, хоче затримати його у своїй родині.

Гарна фільма, варто бачити. *Н.*

——о——

СПОРТ.

УКРАЇНА — ГАСМОНЕЯ 2:2 (1:0).

Україна: Бутель; Олійник, Воробець; Підлісецький, Кіцила, Якимів; Лапчук, Магоцький, Міклош, Краєвський, Максимів.

„Дерби" Окружньої Ліґи були і цим разом дуже цікаві і місцями гра стояла на незвичайно високому рівні. Україна була дружиною ліпшою і повинна була змагання вирішити у свою користь. Господарі провадили у другій частині вже 2:0 і позволили противникові вирівняти.

Гру зачинає Україна і вже у 1 хв. Лапчук має ідеальну позицію, але перестрілює. Україна має більше з гри, поміч спомагає напад добрими мячами, але стріли ідуть в авт. В 7 хв. права сторона Гасмонеї входить під ворота України, гострий стріл боронить Бутель. Від тепер частіше атакує Гасмонея. Воробець все в рішаючім моменті є на свойому місці. Гра є зрівнана, оба напади вміють допроваджувати мяч до карного поля, але стріляють слабо. Під кінець знова перевага чорно-червоних, у 34 хв. гарний стріл Краєвського боронить воротар. В 40 хв. гострий стріл Максимова трафляє у стовп. В 43 хв. падуть перші ворота; Лапчук центрує, а Міклош з воздуха стріляє в ріг. Павза 1:0. По зміні воріт Україна накидає гостре темпо і гра ведеться на половині Гасмонеї, якої добра оборона перешкоджує добути ворота. Противник атакує рідко, але небезпечно. У 21 хв. Шпісбах фолює Максимова на карнім полі. Карного стріляє певно Воробець і 2:0. Відтепер чорно-червоні слабнуть, Гасмонея доходить до голосу; у 30 хв. добуває противник карного і перші ворота. В 32 хв. чудова головка Магоцького у поперечку. В 38 хв. Гасмонея вирівнює. Зі стріму лівого крайника, мяч відбивається від Олійника і впадає до сітки. Під кінець то тра гра головно зі сторони жидівської дружини. Жертвою є Магоцький, який розбитий мусить опустити грище. Вислід остає без зміни. В Україні на перший плян вибилася поміч. В нападі не йшло, без заміту грали лише Максимів, Магоцький і Міклош. Краєвський не мав „свого дня", і Лапчук забагато бавився мячем. В обороні Воробець о клясу ліпший від Олійника. Гасмонея мала своїх найліпших грачів в обороні (Шпісбах-Бірнбах). В помочі добрий Вольфшталь, а в нападі лівий крайник. Видців 3.000. Суддював добре п. Саварин.

УКРАЇНА II — ГАСМОНЕЯ II 5:2 (2:1).

Гарна гра резерви України, для якої ворота здобули Сиротюк 2, Юськевич 2 і Лісікевич.

МИСТЕЦТВА ЛІҐИ.

КРАКІВ. Подгуже — Погонь 2:0 (1:0).
КРАКІВ. Висла — Рух 2:1 (1:0).
ЛОДЗЬ. Л. К. С. — Варшавянка 3:0 (1:0).
ПОЗНАНЬ. Варта — Гарбарня 2:0 (1:0).
ВАРШАВА. Леґія — Польонія 1:0 (1:0).

МИСТЕЦТВА ОКР. ЛІҐИ.

ЛЬВІВ. Лехія — Огніско 4:3 (2:1).

ЗА ВХІД ДО ЛІҐИ.

ЛЬВІВ. Чорні — 7 п. п. Леґ. 4:0 (3:0).
СТАНИСЛАВІВ. П.К.С. (Луцьк) — Резерва 2:2 (1:0).

Нові книжки й журнали.

НАЗУСТРІЧ. Двотижневик. Число 17. Львів 1. IX. Зміст: М. Рудницький: Великий північний поет. — С. Гординський: Рейс на Александрію. — Наш конкурс. — Галина Журба: Поліська церква. — Нарциз Лучкович: Сирена. — Сер Артур Кейс: Чи можна створювати надлюдей? — Крапки над і. — Кнут Гамсун: Олександер та Оленарда. — Василь Ткачук: Набуток. — Микола Бажан: Дорога. — Ю. Косач: Авіятори. — С. Гординський: Спека. — Л. Бурачинська: У Почаївській Лаврі. — 10 хвилин із Мих. Голинським. — Про повісті молодих. — Ірина Вільде: Пуста жінка. — Фільмова сторінка: Наша землячка — нова фільмова зірка. А. Рудницький: У фільмових ательє „Уфи". Хроніка. — Ст. Спендер: Про сучасну поезію й індивідуалізм. — Летіло 40 сорок. — Нові видання. — Літературний Бім-Бом

Закордонне радіо.

Понеділок, 3. вересня 1934.

Відень (506,8) 12·00, 13·20 Концерт, 19·00 „Аїда" оп. Вердія, **Братислава** (298,8) 12·30 Концерт, **Прага** (470,2) 11·05 Сальонова орхестра, **Париж** (1649) 20·45 Симфонічний концерт, **Білгород** (439,8) 18·00 Пісоньки, 20·30 Опера, **Берлін** (356,7) 17·30 Танкова музика, 18·30 Музика 18-го ст. **Гамбург** (331,9) 21·00 „Івась і Гануся" оп. Гумпердінка, **Будапешт** (549,5) 12·05 Циг. музика, 20·10 Спів, **Міляно** (368,6) 13·00 Тріо, 22·00 Камер. музика, **Рим** (420,8) 17·00 Вок.-інстр. концерт.

Вівторок, 4. вересня 1934.

Відень (506,8) 17·55 Ісляндські мельодії, 20·15, 21·10 Концерт, **Братислава** (298,8) 20·10 Бетовен (фортепян), **Прага** (470,2) 12·30 Концерт, **Париж** (1649) 12·00 Концерт симф. орхестри, 20·00 „Ревізор" песа Гоголя, **Білгород** (439,8) 12·15 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 16·00 Концерт, **Гайльсберг** (291) 20·10 Симфонія ч. 3. Брікнера, 21·00 Клясичні арії, **Будапешт** (549,5) 18·45 Циг. музика, **Міляно** (368,6) 11·30 Камер. орхестра, **Рим** (420,8) 13·05 Легка музика, 20·45 Концерт.

Львівське радіо.

Понеділок, 3. вересня 1934.

6·45 Ранішня авдиція, 7·40 Програма „Веселої Трійки", 7·50 Реклямовий концерт, 11·57 Сигн. часу, 12·03 Метеорольоґічні вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Концерт сальонової музики, 13·00 Полудневий денник, 13·05 Симфонічна музика Баха (ґр пл.), 15·30 Експортові вістки. 15·35 Економічні вістки, біржа, 15·45 Година легкої музики, пісоньки, 16·45 Наука німецької мови, 17·00 Фортепяновий рецитал, 17·25 Що це таке шкода на міру?, 17·35 Оп. арії в вик. А. Віснєвського в супр. фортепяну, 17·50 Природнича балачка, 18·00 Сільва рерум і мистецьке життя, 18·05 Довбуш, трембіти (фейл.). 18·15 Легка музика з ґр. пл. 18·45 Муз. загадки для дітей, 19·30 Ліга на довговічність (фейл.), 19·50, 19·56 Спортові вістки, 20·00 Легка музика, пісоньки, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Концерт симф. орхестри, 21·45 Расизм у світлі сучас. науки, 22·00 Реклямовий концерт, 22·15, 23·05 Концерт орхестри мандолиністів.

Вівторок, 4. вересня 1934.

6·45—7·40 Ранішня авдиція, 7·40 Програма „Веселої Трійки", 7·50 Реклямовий концерт, 11·57 Сигн. часу, 12·03 Метеорольоґічні вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Концерт, 12·75, 13·05 Листи від дітей, 13·00 Полудневий денник, 15·30 Експортові вісти, 15·35 Економічні вістки, збіжева біржа. 15·45 Легка музика, пісоньки, 16·45 Скринька ПКО, 17·00 Камеральний концерт, 17·25 Куток мови, 17·35 Пісні в супр. фортепяну (Гутовська, сопран), 17·50 Техн. скринька, 18·00 Сільва рерум і мистецьке життя, 18·05 Театр фейл., 18·15 Форт. рецитал, 18·45 Авд. в честь жид. поета Бялика, 19·05, 19·30 Концерт Ерлянового хору, 19·20 Актуальна балачка, 19·50, 19·56 Спортові вістки, 20·00, 21·40 Прелекція про оп. „Джоконда"; оп. Понкієллі „Джоконда" (з ґр пл.), 21·25 Веч. денник, як працюємо?, 23·05 Реклямовий концерт.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.